

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Medexcom-Teh" către Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-344/24
NR. PIGD 2-21139208-01-3ra-17042024)*

Instanța de apel nu a furnizat o motivare adecvată și clară la toate argumentele și circumstanțele invocate.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Ciumac,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

18 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 septembrie 2021, SRL ”Medexcom-Teh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate prin care a solicitat anularea deciziei din 26.07.2021 emisă de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, precum și a deciziei de soluționare a cererii prealabile nr. Rg02-2540 din 26.08.2021.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că, la 17.12.2020, între ”Medexcom-Teh” SRL, în calitate de vânzător și IMSP Institutul Oncologic, în calitate de beneficiar și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul nr. 01/20/00228 privind achiziționarea dispozitivelor medicale în baza căruia, vânzătorul s-a obligat să livreze bunurile Beneficiarului, în termen de 30 de zile din momentul semnării contractului, iar Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, s-a obligat să achite vânzătorului prețul contractului, în termenele și modalitatea stabilită în contract.

3. A menționat că, la 12.01.2021, prin Acordul adițional nr.1 la contractul nr. 01/20/00228 din 17.12.2020, s-a decis prelungirea valabilității contractului nr. 01/20/00228 până la data de 31.03.2021.

4. A susținut că, ulterior, la data de 29.03.2021, a fost semnat un alt Acord la contractul nr. 01/20/00228 din 17.12.2020, prin care s-a decis prelungirea valabilității contractului nr. 01/20/00228 până la data de 30.04.2021.

5. A precizat că, motiv pentru încheierea Acordurilor adiționale nr.1 și 2 prin care s-a prelungit termenul contractului și respectiv, livrarea dispozitivelor medicale, a servit drept temei faptul că, din cauza la al treilea val de COVID-19, a fost instituit lockdown în regiunile din nordul Coreei de Sud, unde își are sediul producătorul GENORAY (de la care a fost făcută comanda de sistem radiodiagnostic cu braț C) și totodată din motiv că, canalul SUEZ a fost blocat de către nava cargo Ever Given, fiind astfel imposibilă livrarea sistemului radiodiagnostic cu braț C în termenul stabilit inițial.

6. A remarcat că, la data de 27.04.2021 și data de 30.04.2021, au fost livrate sistemul radiodiagnostic cu braț C și dispozitivul radiologie C-ARC ZEN-7000 către IMSP Institutul Oncologic prin act de predare-primire.

7. A notat că, la 26.07.2021, membrii grupului de lucru din cadrul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, au emis decizia, prin care s-a decis aplicarea penalității în sumă de 505 920 lei față de operatorul economic "Medexcom- Teh" SRL, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor specificate în contractul de vânzare- cumpărare.

8. A mai reținut că, la 19.08.2021 "Medexcom-Teh" SRL a depus cerere prealabilă în adresa Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, solicitând anularea deciziei din 26.07.2021 emise de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate ca fiind emisă cu încălcarea prevederilor Codului Administrativ. Iar, prin răspunsul nr.Rg02-2540 din 26.08.2021 a Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, a fost respinsă solicitarea companiei "Medexcom-Teh" SRL privind anularea deciziei.

9. A explicat că, operatorul economic "Medexcom-Teh" SRL prin demersurile din 12.01.2021 și 29.03.2021, a înaintat notificări pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, prin care a comunicat despre impedimentele care au stat la baza nelivrării în termen a utilajelor medicale, fapt pentru care între părți au fost semnate acordurile adiționale nr. 1 și 2 de prelungire a valabilității contractului până la data de 30.04.2021, or, altfel care era sensul semnării acestor acorduri de prelungire a contractului de vânzare-cumpărare, dacă autoritatea publică aplică penalități pentru livrarea cu întârziere a bunurilor.

10. A relevat că, bunurile au fost livrate, iar reieșind din cele constatate supra, prin prisma cadrului legal aplicabil, invocă că, nu a fost înștiințată despre faptul că, urmează să fie aplicată în privința sa o penalitate și respectiv nu a avut posibilitatea să fie audiată în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru emiterea unei decizii în acest sens.

11. În final, a concluzionat că respectiva încălcare a normelor de procedură administrativă a generat, la caz, încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale și anume dreptul de a fi ascultat asupra faptului care a fost invocat în decizia Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate cu referire la aplicarea penalității. În acest sens, a reiterat prevederile art.31 Cod Administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea înaintată de SRL ”Medexcom-Teh” împotriva Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate privind contestarea actelor administrative. S-a anulat decizia Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate nr.RG05 din 26.07.2021 privind aplicarea penalităților conform condițiilor contractuale și decizia Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate de soluționare a cererii prealabile cu nr.RG02-2540 din 26.09.2021, ca ilegale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 09 iunie 2022, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a depus apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 31 mai 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererea de apel declarată de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, cu menținerea hotărârii din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

15. În motivarea soluției, instanța de apel a stabilit că drept temei pentru emiterea deciziei privind aplicarea penalității în privința ”Medexcom-Teh” SRL, autoritatea emitentă a invocat încălcarea termenului de livrare a bunurilor conform contractului nr. 01/20/00228 de achiziționare a dispozitivelor medicale, prin care vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile beneficiarului, în termen de 30 de zile din momentul semnării contractului (17.12.2020), ultimul executându-și obligațiunile la 27.04.2021 și la 30.04.2021, adică peste aproximativ 90 de zile de la termenul stabilit.

16. Instanța de apel a precizat că, în conformitate cu pct.2.1 din contract, livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător în condiții Incoterms: DDP (Franco destinație vămuit) 2013, cu transportul Vânzătorului, în termen de livrarea și instalarea de 30 de zile din data semnării contractului.

17. Totodată, instanța de apel a reținut că potrivit pct. 9.9 din contract, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, vânzătorul poartă răspundere materială precum urmează: pentru primele 30 de zile calendaristice de întârziere, penalitatea constituie 0,1% din suma a) bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere; pentru următoarele zile de întârziere, care depășesc perioada de 30 de zile

calendaristice, penalitatea constituie 0,5% din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 30% din suma bunurilor nelivrate pentru întreaga perioadă de întârziere.

18. Instanța de apel a accentuat că, în temeiul pct.7.1 din contractul specificat supra, părțile sânt exonerate de răspundere pentru neîndeplinirea parțială sau integrală a obligațiilor conform prezentului Contract, dacă aceasta este cauzată de producerea unor cazuri de forță majoră (războaie, calamități naturale: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și alte circumstanțe care nu depind de voința Părților).

19. Instanța de apel a precizat că, în vederea justificării încălcării termenului contractului și livrării în termen a dispozitivelor medicale, reclamanta/intimata a indicat drept motiv cel de-al treilea val de COVID-19, în urma căreia s-a instituit lockdown în regiunile din nordul Coreei de Sud, unde își are sediul producătorul GENORAY (de la care a fost făcută comanda de sistem radiodiagnostic cu braț C) și, totodată, faptul că, canalul SUEZ a fost blocat de către nava cargo Ever Given, fapt ce a făcut imposibilă livrarea mijloacelor tehnice în termenul stabilit inițial.

20. Prin urmare, instanța de apel a reiterat concluzia primei instanțe, potrivit căreia, forța majoră, stipulată în pct.7 din contract, constituie un impediment în afara controlului debitorului și este o circumstanță care poate (în anumite condiții) justifica neexecutarea obligațiilor civile (în primul rând, obligațiilor contractuale). În aceeași ordine de idei, instanța de apel a apreciat ca fiind justă poziția primei instanțe, care a reținut că, această circumstanță, a creat anumite obstacole și impedimente, justificând în acest sens forța majoră care a intervenit în lipsa voinței sau din cauza unei rele intenții din partea companiei reclamante, ultima fiind în imposibilitate de a respecta termenul de livrare a utilajelor tehnice, această circumstanță ne fiind imputabilă SRL "Medexcom-Teh".

21. În acest sens, instanța de apel a explicat că pentru a recunoaște un impediment ca forță majoră, este necesar ca acesta să întrunească anumite condiții și anume să fie în afara controlului persoanei care urmează să execute obligația.

22. La caz, instanța de apel a constatat că, asumându-și obligația de a livra în termen de 30 de zile din data semnării contractului, a sistemului radiodiagnostic cu braț C și a dispozitivului radiologie C-ARC ZEN-7000 către IMSP Institutul Oncologic, reieșind din faptul că, producătorul acestui sistem este GENORAY, regiune din nordul Coreei de Sud unde a fost instituit lockdown și totodată, reieșind din faptul blocării canalului SUEZ de către nava cargo Ever Given, reclamanta/intimată nu a fost în posibilitate de a prevedea că, livrarea bunurilor în termenul stabilit, a devenit imposibilă, or, aceste circumstanțe nu sânt imputabile și nu pot fi puse în culpa acesteia.

23. Prin urmare, instanța de apel a apreciat drept întemeiat raționamentul primei instanțe, că impedimentele menționate anterior întrunesc criteriile unei situații de forță majoră, întrucât neexecutarea obligațiilor respective nu a fost determinată de voința sau controlul SRL „Medexcom-Teh”. Instanța de apel a menționat că, cauzele care au dus la livrarea cu întârziere a bunurilor cu încălcarea termenelor specificate în contract, fac parte din categoria celor de forță majoră, iar în corespundere cu prevederile contractului, părțile sânt exonerate de răspundere pentru neîndeplinirea integrală a obligațiilor, dacă aceasta se datorează producerii unor cazuri de forță majoră.

24. Totodată, instanța de apel a atras atenția asupra faptului că, prin demersurile din 12.01.2021 și 29.03.2021, Centrul pentru achiziții publice Centralizate în sănătate a fost notificat despre survenirea impedimentelor ce generează încălcarea termenelor prevăzute în contract de livrare a utilajelor medicale, fapt pentru care între părți au fost semnate acordurile adiționale nr. 1 și nr. 2 de prelungire a valabilității contractului, până la data de 30.04.2021. Astfel, prin acordurile adiționale semnate, părțile au convenit asupra modificării unor clauze contractuale, și anume în ceea ce privește prelungirea termenului contractului de vânzare-cumpărare, iar aplicarea unor penalități pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, în situația în care, părțile au convenit de comun acord asupra necesității efectuării modificărilor enunțate, este nerațională și neîntemeiată.

25. În lumina celor reliefate supra, instanța de apel a conchis că la emiterea deciziei contestate, autoritatea pârâtă/apelantul - Centrul pentru achiziții publice Centralizate în sănătate, nu a ținut cont de faptul că, intimata este exonerată de răspundere pentru neîndeplinirea integrală a obligațiilor, la caz fiind întrunite condiții de forță majoră, prima instanță just dispunând admiterea acțiunii depuse de ”Medexcom-Teh” SRL, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că, actul administrativ contestat de către ultima, și anume Decizia Centrului pentru Achiziții publice centralizate în sănătate nr.RG05-11 din 26.07.2021, prin care s-a aplicat penalitatea, conform condițiilor contractuale, operatorului economic ”Medexcom-Teh” SRL pentru livrare cu întârziere a bunurilor cu încălcarea termenelor specificate în contract, în sumă totală de 505 920,00 lei - este una ilegală și neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

26. La 21 martie 2024, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate declară recurs nemotivat, ulterior motivat, împotriva deciziei din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

ARGUMENTELE RECURSULUI

27. În motivarea recursului, invocă argumente similare celor indicate în cererea de apel. Suplimentar, evidențiază că atât prima instanță cât și instanța de apel au omis să stabilească cercul tuturor persoanelor ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză, contrar art. 205 alin. (1) din Codul Administrativ și anume s-a omis atragerea în proces a IMSP Institutul Oncologic, având calitatea de beneficiar în contractul nr. 01/20/00228 din data de 17 decembrie 2020 - obiect al litigiului.

28. Reține că, în situația în care SRL „Medexcom-Teh” nu a indicat pe IMSP Institutul Oncologic în cererea de chemare în judecată în calitate de persoană terță, această obligație a revenit instanțelor de judecată investite cu împuterniciri de soluționare a litigiului în fond, prin stabilirea și elucidarea tuturor circumstanțelor esențiale cauzei, identificarea tuturor părților contractante, ale căror drepturi ar putea fi afectate.

29. Enunță că, în orice procedură de achiziție desfășurată, în perioada pandemiei, orice operator economic care intenționa să depună o ofertă, urma să evalueze riscurile care pot surveni din cauza pandemiei Covid-19, întrucât scopul procedurii de achiziții, din start a fost pentru combaterea Covid-19.

30. Explică că, motivele nedepunerii ofertelor de către unii operatorii economici la procedura în cauză, a fost afectarea lanțului logistic din cauza pandemiei și termenii restrânși de livrare. Respectiv, la caz, operatorul economic SRL „Medexcom-Teh” și-a evaluat și asumat riscurile care pot surveni și au fost incluse în prețul ofertei, care a depus-o în cadrul procedurii de achiziție. Iar, prin hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, s-a admis o inechitate față de alți operatori economici care puteau să depună oferta în cadrul procedurii de achiziție în cauză, să livreze bunurile contrar termenelor exact stabilite în contract și fără asumarea a unor riscuri.

31. Afirmă că, grupul de lucru, din cadrul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, consideră că a fost un abuz din partea operatorului economic și nu un impediment justificator cum a fost indicat de către instanțele de judecată. Or, scopul prioritar al desfășurării procedurii de achiziție a fost achiziționarea dispozitivelor medicale indispensabile în diagnosticarea infecției cu Covid-19, iar orice zi de întârziere punea în pericol viața pacienților, iar la ziua actuală aceste urmări le putem constata cu ușurință.

32. Cu referire la lockdown în regiunile din nordul Coreei de Sud, argument reținut de către instanțele ierarhic inferioare, se reiterează incidența dispozițiilor art. 904 alin. (2) din Codul civil, subliniindu-se că, anterior semnării contractului menționat, vânzătorul avea cunoștință de faptul că Republica Coreea urma să instituie primul lockdown național ca măsură de combatere a celui de-al treilea val

pandemic Covid-19, informație publicată în mod oficial la data de 16.12.2020 pe rețelele de socializare. Prin urmare, nu se poate susține că acest eveniment era imprevizibil sau în afara controlului vânzătorului. Mai mult, nu a fost administrat niciun mijloc de probă care să confirme veridicitatea unei asemenea stări de lockdown în regiunile nordice ale Republicii Coreea, iar această informație nu este atestată nici în sursele publice accesibile.

33. În plus, evidențiază că conform condițiilor contractuale, pct. 7.3. „Survenirea circumstanțelor de forță majoră, momentul declarării și termenul de acțiune trebuie să fie confirmate printr-un certificat, eliberat în modul stabilit de către organul competent din țara, părții care invocă aceste circumstanțe”.

34. Totodată, relevă că instanțele ierarhic inferioare au ignorat faptul că grupul de lucru din cadrul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a luat în considerare, că neexecutarea datorită situației Blocării în canalul Suez (23.03.2021-29.03.2021) s-a datorat unui impediment în afara controlului operatorului economic și nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, respectiv pentru perioada Blocării în canalul Suez, autoritatea contractantă nu a aplicat penalități fapt confirmat prin procesul verbal a ședinței grupului de lucru.

35. La acest subiect, comunică instanței că operatorii economici cu care au fost încheiate contracte, aflându-se în aceeași situație ca și „Medexcom-Teh” SRL au recurs la alte posibilități de a executa contractul. Urmare a blocării canalului Suez mai mulți operatori economici au ales să schimbe modalitatea de transportare a bunurilor contractate, folosind în special calea aeriană pentru a livra la timp bunurile contractate.

36. În concluzie, consideră că nu sunt întrunite condițiile impedimentului justificator sau a forței majore, prin urmare nu poate fi exonerată de răspundere pentru neîndeplinirea integrală a obligațiilor, întrucât procedura de achiziție a fost demarată în plină pandemie, cu scopul de combatere a Covid-19, impedimentele invocate de către vânzător au fost cunoscute la momentul încheierii contractului, iar unele din ele au fost deja luate în considerare de către grupul de lucru la momentul emiterii deciziilor de aplicare a penalităților.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

37. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

38. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

39. Art. 247 din Codul administrativ:

”Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

40. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

41. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

42. Art. 775 alin. (1) din Codul civil:

„(1) Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.”

43. Art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„(1) Temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.”

44. Art. 903 lit. a) din Codul civil:

„În afară de alte cazuri prevăzute de lege, neexecutarea obligației este justificată în măsura în care debitorul demonstrează una din următoarele circumstanțe: a) ea se datorează unui impediment prevăzut la art.904;”

45. Art. 904 alin. (1) - (3) din Codul civil:

„(1) Neexecutarea obligației debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului și dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia.

(2) În cazul în care obligația a apărut dintr-un contract sau alt act juridic, neexecutarea nu este justificată dacă debitorul **ar fi putut în mod rezonabil să ia în considerare impedimentul la data încheierii.**

(3) În cazul în care impedimentul justificator este doar temporar, **justificarea produce efecte pe durata existenței impedimentului.** Totuși, dacă întârzierea capătă trăsăturile neexecutării esențiale, creditorul poate să recurgă la mijloacele juridice de apărare întemeiate pe o asemenea neexecutare.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului său la 14 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.133).

47. Cererea de recurs motivată a fost depusă la 2 mai 2024. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

48. Examinând cauza în raport de motivele de recurs, Completul de judecată ajunge la concluzia că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or aceasta prezintă deficiențe în motivare. Conform prevederilor art. 239 din Codul procedurii civile, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

49. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate, la caz instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de părți, în conformitate cu art. 373 alin.(5) din Codul de procedură civilă.

50. Din materialele cauzei, Completul de judecată constată că la 17.12.2020 între ”Medexcom-Teh” SRL, în calitate de Vânzător, IMSP Institutul Oncologic în calitate de Beneficiar și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, a fost încheiat contractul nr. 01/20/00228 privind achiziționarea dispozitivelor medicale în baza căruia, vânzătorul s-a obligat să livreze bunurile beneficiarului, în termen de 30 de zile din momentul semnării contractului, iar Centrul pentru achiziții publice Centralizate în sănătate s-a obligat să achite Vânzătorului prețul contractului, în termenele și modalitatea stabilită în contract (f.d. 13-16).

51. La 12.01.2021, prin acordul adițional nr. 1 la contractul nr. 01/20/00228 din 17.12.2020 s-a decis prelungirea valabilității contractului nr. 01/20/00228 până la data de 31.03.2021, ulterior prin acordul adițional nr. 2 din 29.03.2021, la contractul nr. 01/20/00228 din 17.12.2020, s-a decis prelungirea valabilității contractului nr. 01/20/00228 până la data de 30.04.2021 (f.d. 18, 20).

52. Prin răspunsul nr.Rg02-1076 din 30.03.2021, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a informat SRL "Medexcom-Teh" despre faptul că, grupul de lucru din cadrul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate este dispus să examineze posibilitatea aprobării unui eventual acord adițional. Totodată, a adus la cunoștință că, în conformitate cu pct.2 din contract - livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător în condițiile Inconterms: DDP (Franco destinație vămuit) 2013, cu transportul vânzătorului, în termen de livrare și instalare de 30 de zile din data semnării contractului și conform pct.9, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, vânzătorul poartă răspundere materială (f.d. 26-27 dosar administrativ).

53. La 27.04.2021 și 30.04.2021, au fost livrate dispozitivele medicale conform contractului menționat supra - sistemul radiodiagnostic cu braț C și dispozitivul radiologie C-ARC ZEN-7000 IMSP Institutului Oncologic, fapt confirmat prin actul de predare-primire (f.d.31 dosar administrativ).

54. Potrivit deciziei nr.RG05-11 din 26.07.2021, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a decis de a aplica penalitate conform condițiilor contractuale operatorului economic "Medexcom-Teh" SRL pentru livrare cu întârziere a bunurilor cu încălcarea termenelor specificate în contract, în sumă totală de 505 920,00 lei, acordând în acest sens un termen 30 de zile din momentul recepționării deciziei, pentru transferul mijloacelor financiare pe contul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate cu titlu de penalitate, în caz contrar urmând a fi înaintată acțiune în instanța de judecată (f.d.8).

55. În acest context, aprecierea instanței de apel privind pretinsa ilegalitate și netemeinicie a deciziei Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate nr.RG05-11 din 26.07.2021 prin care au fost aplicate penalități SRL "Medexcom-Teh", se bazează pe o evaluare imprecisă a situației de fapt, în absența unui probatoriu pertinent și concludent, precum și pe o interpretare vădit nejustificată a înscrisurilor administrate în cauză. Instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația procesuală de a identifica cu exactitate circumstanțele susceptibile de a fi probate și de a emite o concluzie clară, motivată și coerentă cu privire la existența unui impediment justificator, în conformitate cu dispozițiile art. 904 alin. (2) din Codul civil.

56. Prin urmare, în raport cu raționamentul instanțelor ierarhic inferioare care au reținut lockdown-ul instituit în regiunile nordice ale Republicii Coreea ca reprezentând un impediment justificator, completul de judecată reiterează aplicabilitatea prevederilor pct. 7.3 din Contractul de achiziție a dispozitivelor medicale nr. 01/20/00228 din 17.12.2020 și subliniază că întârzierea livrării echipamentelor medicale, extinsă de trei ori față de termenul contractual, nu poate

fi justificată în temeiul unui eveniment previzibil, în lipsa unui suport probatoriu obiectiv care să ateste veridicitatea și incidența acestuia.

57. În cazul din speță, Completul de judecată subliniază scopul prioritar și imperativ al procedurii de achiziție analizate, având ca obiect furnizarea de dispozitive medicale indispensabile procesului de diagnosticare a infecției cu virusul Covid-19. Întrucât orice întârziere în livrarea acestora implica riscuri directe asupra sănătății și vieții pacienților, au fost stabilite termene de livrare stricte și reduse. Aceste circumstanțe erau previzibile și au fost cunoscute încă la etapa publicării anunțului de intenție, la fel ca și riscurile inerente derivate din contextul pandemiei Covid-19.

58. Mai mult, nu pot fi reținute argumentele instanței de apel potrivit căroră „... aplicarea unor penalități pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, în situația în care, părțile au convenit de comun acord asupra necesității semnării acordurilor adiționale nr. 1 și nr. 2 de prelungire a valabilității contractului, este nerațională și neîntemeiată”. Completul de judecată reține că acordurile menționate, deși vizează extinderea valabilității generale a contractului, nu au produs efecte asupra termenului de livrare stabilit inițial, întrucât, conform pct. 2.1 din contractul de achiziție a dispozitivelor medicale nr. 01/20/00228 din 17.12.2020, condițiile și termenul de livrare au rămas nemodificate. Prin urmare, raționamentul instanței de apel apare ca fiind lipsit de fundament juridic și insuficient motivat pentru a susține o soluție clară și convingătoare în privința circumstanțelor cauzei.

59. În lumina considerentelor relatate supra, Completul de judecată conchide că în lipsa unei motivări clare, există incertitudini în ceea ce privește raționamentul instanței și modul în care a fost aplicată legea materială la caz.

60. În plus, instanța de recurs reține că instanța de apel nu a examinat și nu a oferit un răspuns motivat argumentelor prezentate de recurent, potrivit căroră „... grupul de lucru din cadrul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a luat în considerare, că neexecutarea datorită situației Blocării în canalul Suez (23.03.2021-29.03.2021) s-a datorat unui impediment în afara controlului operatorului economic și nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, respectiv pentru perioada Blocării în canalul Suez, autoritatea contractantă nu a aplicat penalități fapt confirmat prin procesul verbal a ședinței grupului de lucru”.

61. Față de considerentele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că soluția adoptată de către instanța de apel nu este suficient de motivată.

62. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

63. Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește.

64. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

65. Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

66. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o 12 examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa. Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurenteii, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

67. În concluzie, în cazul analizat, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

68. Or, instanța de recurs, în limitele recursului nu poate analiza motivele invocate în recurs, aceste aspecte urmând a fi apreciate de instanța de apel la examinarea cauzei în fond.

69. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele importante și probele administrate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la un proces echitabil.

70. Prin urmare, constatând incidența motivului de recurs prevăzut de art. 245¹ alin.(1) lit. c) și d) Cod administrativ, instanța va admite recursul.

71. Din aceste motive, conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. c) și d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate.

Casează decizia din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Medexcom-Teh” către Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate cu privire la contestarea actelor administrative.

Restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc